کتێبخانەی یادگار

حسێن پەناهی

ئەڤینم خۆش دەوێت، بەڵام لە ژن دەترسم!

وەرگێڕانی:
توانا ئەمین

ئەڤینم خۆش دەوێت، بەڵام لە ژن دەترسم!

حسێن پەناهی

وەرگێڕانی: توانا ئەمین

ئەم کتێبە لەم سەرچاوانەوە کراوە بە کوردی:

* جهان زیرسیگاری من است
نشر: آناپنا، چاپ ۱، ۱۳۹۲

* به وقت گرینویچ
نشر: دارینوش، ۱۳۹٤

* نامه های به آنا
نشر: دارینوش، چاپ ۳، ۱۳۸۹

* افلاطون کنار بخاری
نشر: دارینوش، چاپ ٤، ۱۳۹۱

* من و نازی
نشر: دارینوش، چاپ ٤، ۱۳۸۹

* سلام خداحافظ
نشر: دارینوش، چاپ ٥، ۱۳۹۳

* نمی دانم ها
نشر: دارینوش، چاپ ۳، ۱۳۸۹

هەروەها چەند نووسینێکی پەراگەندە لە وێبسایتی فەرمی نووسەر و ماڵپەرە فارسییەکاندا.

ئەم وەرگێڕانە بۆ:
هەرمێ
تەنها بەهانەی ژیانی من!

پیاوێک
کە لە هیچ کەسێک ناچێ..

پەناهی کێیە و بۆ ئەم کتێبە؟

شـــاعیر و هونەرمەندنـــد حســـێن پنـــاهی، لە کەشـــــوهەوایەکی گوندیـــــدا لە ئـــــاوایی (دژکـــوە)ی ســـەر بە شـــاری (ســـوق)، لە پارێزگـــای (کهگیلویـــە و بویراحمـــد)ی ئێـــران ســـاڵی ١٩٥٦ لەدایکبـــووە، -ئەگەرچـــی پشـکنینی DNA لە پـاش مەرگـی دەریخسـت ئەو ســاڵە هەڵەیە و لە ١٩٦٠ لە دایکبـــووە-.

هەر لە منـدالّییەوە دەنێـردرێتە بەر خوێنـدنی ئـاینی، تـا فەقێیەتـی و خوێنـدن لە حەوزەی ئاینیی قوم و بوون بە مەلا.

ڕۆژێـــک ڕوودلوێـــک ڕوودەدات و وا دەکـــات؛ حســـێن دەســـت لە مەلایەتـــی هەڵبگـــرێ، بەســـەرهاتەکە بەو شـــێوەیەیە کە ژنێکـــی گونـدیی دێـتە لای و لێـی دەپرسـێ مشـکێک کەوتـــۆتە هیـــزە ڕۆنەکەیەوە، ئایـــا ئەو ڕۆنە پـیس و گـلاو و حەرام بـووە یـان نـا، پەنـاهی دەزانێـــت کە بـــووە، بەڵام لەبەرئەوەی ژنەکە زۆر دەســـتکورت و هەژار دەبـــێ، ناوێرێـــت

ڕاستییەکەی پێ بڵێ، بەڵکو دەڵێ مشکەکە دەریهێنە و جێگەکەشی فڕێ بدە، ئەوی تری پاک و حەڵاڵە، دوای ئەم ڕووداوە جبەی مەلایەتی دادەکەنێت و ئیدی واز لە ئاین دێنیت.

ژیانی پەناهی لە کولەمەرگییەکی گەورەدا گوزەراوە، ماوەیەک لە گۆڕستانێک دەژین، ژنەکەی خەو دەبینێت کە مردوویەک دێتە خەوی و پێی دەڵێ لەسەر گۆڕی من لاچن! یەکێک لە باشترین نمایشنامەکانی لەو گۆڕستانەدا دەنووسێت. پەناهی لە ١٠ ساڵی کۆتایی ژیانیدا دوور لە ماڵومنداڵ لە تاران بەتەنیا لە خانووەیەکی بچووکدا دەژی و هەر لەو خانووەشدا دەمرێت.

لەسەر مردنەکەی قسە زۆرە، ئەگەرچی ماڵباتەکەی دەڵێن بە جەڵتەی دڵ مردووە، بەڵام هاوڕێ نزیکەکانی و شایەتحاڵەکان کە دوای مەرگی چوونەتە خانووەکەوە دەڵێن کە خۆی کوشتووە. هەرچۆنێک بێت ئەوەندەی من ژیان و شیعر و بەرهەمە سینەماییەکانی ئەو مرۆڤەم دیبێت و خوێندبێتەوە، وا تێدەگەم؛ لە پاش

مەرگییەوە ماڵباتەکەی دەیانەوێ سانسۆرێکی ئەخلاقی گەورە بخەنە سەر ئەم نووسەرە و بەرهەمەکانیشی، بۆیە لێرە و لەوێ دەڵێن، "فڵانە نووسین هی ئەو نییە، فیسارە شیعر دوورە لە ئاکاری ئەو."
دیارە ئەوانیش لە ئێران لە بارودۆخێکدان خۆیان بێبەری بکەن لەو نووسینانەی پەناهی کە لێدانە لە گوتاری ئاینیی و ئاکاری گشتیی، هەربۆیە لیستێکیان ئامادەکردووە وەک ئەو شتانەی ساختەن و بەناوی حسێن پەناهییەوە بڵاوکراونەتەوە، لە ماڵپەڕی فەرمیی نووسەر دایان ناوە. هێندەی پەیوەندی بەم کتێبەوە بێت ئەو شتانەمان لێ لابردووە کە لەو لیستەی ئەواندا هەیە، لەوانە وەسێتنامەکەی.
بەڵام وێڕای ئەوانەش ئەو نووسینانەی لە سەرچاوەکانی بەردەستماندا نەبوون و لە سایت و ماڵپەڕە فارسییەکاندا وەرگیراون، لە کۆتایی هەریەکەیاندا ئەستێرەیەکمان لە نێوان دوو کەوانەدا بەم شێوەیە (*) داناوە، تا خوێنەر بزانێت وەک ئەمانەتی وەرگێڕان،

ئەو شیعرانە گومانیان لەسەرە، ئەگەرچی مالْباتەکەی ڕەتیان نەکردوونەتەوە.

خوێنەری خۆشەویستی ئەم کتێبە، پێویستە بزانێت؛ پەرتییەک لە پەناهی‌دا هەیە، کە ڕەنگدانەوەی باری دەروونی خۆیەتی و ئەگەر نەبووبێت بە شیعر، حەقی ئەوەی نییە بخرێتە سەر زوبانێکی تر. ئەم پەرتییە زۆرتر لە شیعرە درێژەکانیدا هەیە، بۆیە ئێمە خۆمان لێ پاراستووە و بە مەبەست تەنها جوانترین و نایابترین شیعر و نووسینە کورتەکانی، یان بەش و پاژ لە شیعرە درێژەکانیمان هەڵبژاردووە بۆ وەرگێڕان.

ئەوانە ژانە سەرەکانی خۆی بوون بۆ ڕزگاربوون لێیان نووسیونیەتییەوە، کە وەرگێڕ دەیخوێنێتەوە سەری دێشێت، ئەگەر بچێتە ژێر باری وەرگێڕانی؛ دووجار سەریەشەیە، کە دوایش دەگات بە خوێنەری کورد بۆ ئەویش سەریەشەیە! لەو نێوەندەدا من نامەوێ پۆستەچیی دەزگای پەخشی سەریەشە بم..! بۆیە نایابترین، باشترین، جوانترین پەیام و مەبەست و

بودسـكاپی نێـو ئەو نووسـینە درێـژ و ماندووکەرانەم لە کتێبەکانیـدا دەرهێنـاوە و کردومن بە کوردی.

لەگەڵ ئەوەدا ئەدەبـی پەنـاهی زۆر ڕەش و نائومێـدانەیە و ئەمەش لەگەڵ گوتـاری زاڵـی ئێسـتای منـدا کە ژیاندۆسـتییە نـایەتەوە، بـۆیە ئەم کتێـبە سـەرەنجام گـوڵچنێکە لە بەرهەمـی ئەم نووسـەرە، ئەگەرچـی بەگشـتیی خۆپاراسـتن و خـۆلادان لە نائومێـدییەکەی پەنـاهی زۆر زەحـمەتە... ئێسـتا بەهیـوام ئەم کتێـبە، کەلێنێکـی تـری کتێبخـانەی کـوردی پڕبکاتەوە و جێگای چێژی ئێوەش بێت.

توانا ئەمین

ستۆکهۆڵم- ٢٠١٧

ساڵژمێری گرنگترین کار و ڕووداوەکانی ژیانی حسێن پەنامی:

١٩٦٢- چوونە بەر خوێندن لە دژکوە.

١٩٦٧- جێهێشتنی دژکوە و چوون بۆ سوق.

١٩٦٨- ڕۆیشتن بۆ بێهبەهان.

١٩٧٢- ڕۆیشتن بۆ قوم و بوون بە خوێندکار لەوێ.

١٩٧٥- دەست هەڵگرتن لە خوێندنی حەوزەی ئاینیی و ڕۆیشتن بۆ شوشتر و وەرگرتنی وانە بۆ ماوەی ساڵێک لەوێ.

١٩٧٦- مانەوە لە ئەهواز و سەرقاڵبوون بە کاری جۆراوجۆرەوە.

١٩٧٧- گەڕانەوە بۆ ئاوایی دژکوە و پێکهێنانی ژیانی هاوسەرێتی لەگەڵ خانمێک بەناوی (شەوکەت).

١٩٧٨- چوونەوە بۆ ئەهواز و کارکردن لە کتێبخانەی ئەو شارەدا. هەروەها لەدایکبوونی یەکەم منداڵی بەناوی (لەیلا).

١٩٨٠- چوون بۆ بەرەی جەنگ و کارکردن لە ڕاگەیاندنی ئەوێدا. هەروەها لە دایکبوونی دووەم منداڵی بەناوی (ئانا).

١٩٨١- سەفەر کردن بۆ تاران و نیشتەجێبوون لە یەکێک لە قیسنەکانی ئیمامزادە قاسم و مانەوەی ساڵێک لەوێدا.
بوون بە ئەندام لە گروپی شانۆیی (ئاناهیتا).

١٩٨٢- یەکەمین ئەزموونی نووسینی شانۆیی، نووسینی شانۆنامەی (گوڵێک و بەهار)، دەرهێنانی شانۆیی (خەوگەڕەکان).

١٩٨٣- نووسینی شانۆنامەی (ئەسانسۆر).

١٩٨٤- لەدایکبوونی کۆتا منداڵی کە کوڕێکە بەناوی (سینا). یەکەمین بەشداریی نواندن لە درامای تەلەڤزیۆنییدا.

١٩٨٥- بوون بە کارمەند لە دەزگای (دەنگ و ڕەنگ). نواندن لە درامای (گورگەکان)دا. نووسینی (دڵی شێر) و (دوو مراوی لە تەمدا).

١٩٨٦- یەکەمین ڕۆڵبینین لە فیلمی سینەماییدا. نواندن لە شانۆیەکانی (دوو مراوی لە تەمدا) و (ئەسانسۆر).

١٩٨٧- دەرهێنانی درامای تەلەڤزیۆنیی (بەسەرهاتەکانی ڕۆناڵد و دایکی). نواندن لە شانۆیی (خەیاڵ)دا.

١٩٨٨- نواندن لە فیلمە سینەمایەکانی (ڕووەو با) و (هیجۆ) و (میراتی) و (نارۆنی). نووسینی یەکەم شیعر.

١٩٨٩- مەرگی دایکی. نواندن لە فیلمی سینەمایی (نهێنی ئەستێرە). نووسینی کۆمەڵەشیعری (من و نازی).

١٩٩٠- نواندن لە فیلمە سینەمایەکانی (پاسەوان) و (سێبەری خەیاڵ). وەرگرتنی خەڵاتی باشترین نواندن لە فێستیڤاڵی (فەجر). نووسینی (پەیامبەرە بۆ کتێبەکان).

١٩٩١- نواندن لە فیلمە سینەمایەکانی (ئەوینار) و (پەناهەندە). نووسینی (مۆتەکە ڕووسییەکان).

١٩٩٢- نواندن لە فیلمە سینەمایەکانی (هونەرمەند) و (پیاوێکی ناتەواو). نووسینی (گوێی گەورەی دیوار).

١٩٩٣- نووسینی (کەڵەشێرەکان و سەعاتەکان). بڵاوکردنەوەی کتێبی (من و نازی).

١٩٩٤- نواندن لە فیلمە سینەمایەکانی (ئاواتی گەورە) و (ڕۆژی ڕاستی).

١٩٩٥- نووسین و نواندن و دەرهێنانی زنجیرە درامای تەلەڤزیۆنیی (بیبی یون)، ڕاگرتنی پەخشی دراماکە. بڵاوکردنەوەی نمایشنامەی (دوو مراوی لە تەمدا).
١٩٩٦- تۆمارکردنی ئەلبومێک لە شیعرەکانی بە دەنگی خۆی و بڵاوکردنەوەی بە ناونیشانی (ئەستێرەکان). نواندن لە زنجیرەی (دزانی نەنە)دا.
١٩٩٧- نمایشکردنی شانۆیی (شتێک مینا ژیان). بڵاوکردنەوەی هەمان نمایشنامە و (بیبی یون) و (کەڵەشێرەکان و سەعاتەکان).
١٩٩٨- نواندن لە فیلمی سینەمایی (کەشتی یۆنانی).
١٩٩٩- نووسینی دیالۆگەکانی زنجیرەی (ئیمام عەلی) و نواندن تێیدا.
٢٠٠٠- نواندن لە زنجیرەی (یەحیا و گوڵاوەتوون).
٢٠٠١- نواندن لە زنجیرەی (بنکەی هاوڕێیەتی).
٢٠٠٢- نووسینی کۆمەڵەشیعری (نازانمەکان).
٢٠٠٣- نواندن لە زنجیرەی (ئاوازی تەم). نووسینی کۆمەڵەشیعری (سالآنێکە مردووم).

٢٠٠٤- تۆمـــار کردنـــی ئەلبـــومی دووەمـــی شـــیعرەکانی بەدەنگـــی خـــۆی. دواهەمـــین پەیوەنـــدی تەلەفـــۆنیی بە ســـینای کـــوڕپییەوە شـــەوی ٤ی مـــانگی ٨. مـــردن لە هەمـــان ڕێکەوتـــدا، دۆزیـــنەوەی تەرمەکەی لە ماڵەکەیـــدا سێ شەو دواتر لە لایەن ئانای کچییەوە.

پەناهی لە زاری خۆیەوە...

کە منداڵ بووم نەمدەزانی کە دەبێ بە زیندوبوونم دڵخۆش بم یان نا، لەبەر ئەوەی کە هیچ هەڵوێستێکی تایبەتیم لە بەرانبەر ژیاندا نەبوو و لێی تێنەدەگەیشتم! لە دەرەوەی وەسپی هونەریی؛ ئەو ڕۆژانە لە پەلکە زێرینەی ژیاندا گەردێک بووم دەدرەوشامەوە. ئەو ڕۆژانە هەزاران سەرقاڵیم لە زەینمدا کۆکردبۆوە، لە دەستەی گوڵەکانەوە بیگرە هەتا ئەندازیاری سەگەکان، لە فۆڕمی بەردەکانەوە بیگرە هەتا بیناسازیی باران و هەورەکان، لە ڕەشی قەلەڕەشەکانەوە بیگرە هەتا سووریی گوڵی هەنار، هەموو ئەوانە سەرقاڵییە شیرینەکانی کاتەکانی بێداریم بوون، وەکوو پێداگری مانگاکان بۆ ژیانیان، زەوی و ڕۆژگارم دادە بەسەریەکدا و بە سادەیی کوڵەفڕەکان[1] تێر دەبووم.

---

[1] - کوڵەفڕ: باڵندەیەکی دەنوک کورتی باڵ خڕی دەنگ بەرزە، لەناو گەنم و جۆدا هێلانە دەکات، ئەم باڵندەیە هێندە کەم بەختە، کە ڕێک لەکاتی دورێنەدا هێلکە دادەنێت! (و)

تێپەڕینی ڕۆژەکان چاوەڕوانییەکانمی زێدەتر کرد و چاوەڕوانییە مەحاڵەکان تووشی شکانێکی دەروونیان کردم. لە سەردەمی لاوێتیمدا کێشەکانی ڕێگای قوتابخانە کە لە ڕۆژانی باران و تەڕوتوشییدا بۆم دەهاتە پێش و پێ و پێڵاوەکانم تەڕ دەبوو، بووە هۆی ئەوە کە لە مەزنی و جوانی باران نائومێد ببم و لەبەرکردنی ماوەی ڕێگاکان و گرنگیدان بە کاسەڵەشینە[٢] لەیاد بکەم. تا تەمەنم زۆرتر دەچووە سەرێ، بە هۆی لە خۆباییە سروشتییەکان و پەیمانە کۆمەڵایەتییەکان؛ لەو ڕۆژگارە زێڕینانە دوور و دوورتر کەوتمەوە!

لە ئێستادا و ڕەنگە بۆ هەتاهەتایشە دڵتەنگی ئەو ڕۆژانە بم و هەوڵ دەدەم بە یارمەتی تەکنیکی گوزارشتکردن و بە کۆمەکی زمان؛ هەموو ئەو بێدەنگیی و جوڵانە سەر لە نوێ دروست بکەمەوە.

---

[٢] - کاسەڵەشینە: بە لاتینی Coracias garrulus، بە فارسی (سبزقبا)، باڵندەیەکی شینی ئاسمانییە، ٣٠ سانتیمەترێک دەبێت، کلکی شینی ئاماڵ کەسک و ژێرسنگی پەڕی قاوەیی ئامال ڕەشە، لە کونی کەنداڵ و دیوار و کونەدارانددا هێلانە ساز دەکات و بە هاوینان زۆر دەبینرێت. (و)

جێی خۆیەتی وێڕای سوپاس و پێزانین بۆ هەموو هاوچەشنەکانم و مرۆڤایەتی و مێژوو و شارستانییەتیان، گلەییەکیان ئاراستە بکەم کە(بۆ دەبێ پێڵاوەکانمان بە بەهای قاچەکانمان بکڕین؟ بۆچی بۆ ژیانێکی سادە و ئاسایی ئەو هەموو درۆ و دزییە بکەین؟

(بۆچی دەبێ جوانی ژیان تەنها لە قۆناغی منداڵییماندا ئەزموون بکەین؟ بەراورد بە تاریکیی قورس و گەورەی (نەبوون)؛ هێشتا (بوون) نیعمەتێکە، هەرچۆنێک بێت شیرینتر و دڵگیرترە.

ڕەشبینییەکانی ئێمە ئاکامی خراپیبوون و پەیوەندییەکانی خۆمانە. نەخۆشی و تەنیایی و مەرگمان، هیچ کاتێک دەگە لە شکۆی بوون نادات. ئێمە لە دەستەی پەپوولەی بوونین، بە هەموو توانا و شارستانییەتەکەمانەوە لە لقێک زیاتر نین. بۆ زەوی هەفتا کیلۆ گۆشت هیچ جیاوازییەکی نییە لە گەڵ هەفتا کیلۆ بەردا! لە بیرمان بێت کە هیچ کەس بەرپرس نییە لە دڵتەنگی و کێشەکانی نێو ژیانی ئێمە، ئەگەر شوێن پێی بەختەوەریی و ئەڤین بگرین لە سەرەنجام دەگەینەوە بە خۆمان.

ژیانی من سەیربوو لە سەردەمی خوێندکارییشمدا؛ لە جیاتی کتێبی شایان و بڕواپێکراوی (اصول کافی)[1] دەچووم (کوندەپەپووی کوێر[2])م دەخوێندەوە، ئێستا کە جۆرەها پیتزا دەناسم و ماوەی نێوان شارەکانی (ستۆکهۆڵم) و (بۆن) دەزانم، جاری وا هەیە یادی ئارزووی پەیامبەرانەی سەردەمی خوێندکاریم و پاتەی لاستیک و سەرمای جەمسەریی و قوم[3] دەکەم.

هەرچۆنێ بێت، شیعر دێوانەیی فێرکردم، فێری کردم لە دۆزەخی ئەوانی تر بەهەشت بۆ خۆم دروست بکەم.

---

[1]-کتێبی (اصول کافی) بڕاوپێکراوترین کتێبی ئاینی شیعەکانە، کە (محمد بن یعقوب بن اسحاق الکلیني) دانەرەکەیەتی و لە سەردەمی عەباسییەکاندا لە ماوەی ٢٠ ساڵدا نووسیویێتی، ئێستا کتێبەکە لە حەوزە ئاینییەکاندا مەنهەجە. (و)

[2]-کووندەپەپووی کوێر: ناوی بەناوبانگترین ڕۆمانی فارسییە لە نووسینی (سادق هیدایەت)، ئەم کتێبە لەلایەن وەرگێڕەوە کراوە بە کوردی و ناوەندی ئاوێر ساڵی ٢٠١٥ چاپی کردووە. (و)

[3]-قوم: یەکێک لە شار و پارێزگا گرنگەکانی ئێرانە، (١٢٥کم) لە باشووری تارانەوە دوورە، ئەم شارە پیرۆزیی تایبەتی لای ئێرانییەکان و بەتایبەت شیعەکان هەیە، خۆیان وەکوو پایتەختی فەرهەنگی ئاینی لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست ناوی دەهێنن. (و)

ژیانی حسێن پەناهی هەڵاوێر نییە، دونیاش خۆی هەڵاوێر نیە، دونیایەک کە ژیان تێیدا لەگەڵ زۆری تردا چارەنووسی هاوبەشت هەیە.

ئەمرۆ شێوازی ژیان بە جۆرێکی لێهاتووە کە ناتوانین هەستەکانمان دابەشی دوو بکەین، دەبێ ڕاکەین بۆ پاس تا فریای کەوین، یان جێبمێنین و چاو ببڕینە قەلەڕەشەکان..

کەم نین ئەو مرۆڤانەی فریای پاس نەکەوتوون!

خودا ئەو شتەیە کە منداڵان دەیزانن نەك گەورەکان

گفتوگۆیەک لەگەڵ حسێن پەناهی

- ناوت؟
- حسێن.
- فامیلت؟
- پەناهی.
- پیشەت؟
- کارمەند لە دەزگای (دەنگ و ڕەنگ).
- ئیشی پێشترت؟
- کتێبفرۆش، کاشییفرۆش، شوان.
- کەی یەکەم جار چویتە سینەماوە
- ساڵی ١٩٧٠.
- یەکەم فیلم کە بینیت چی بوو؟
- فیلمی (جولیا).
- حەز دەکەی لە سینەمادا چ کارێک بکەیت؟
- دەرهێنەر بم.
- حەز دەکەی چ فیلمێک دروست بکەیت؟
- فیلمێک بەناونیشانی (خەوگەڕەکان) کە لە ئەشکەوتێکەوە دەست پێدەکات و لە وێرانەیەکی کۆمپیوتەرییدا کۆتایی پێ دێت.

- له چ كارێكت زۆر ڕازیت؟
- له هیچیان.
- حەز دەكەی چ كتێبێك بكەی به فیلم؟
- فۆنتامارا.
- هیچ چیرۆكێكی تەواو نەكراوت نووسیوه؟
- بەڵێ، چیرۆكێك بەناوی (باوێشكی سەگ).
- حەزت له چ جۆره فیلمێكه.
- فیلمی دیكۆمێنتاری.
- ئەگەر بەرهەمهێن بایت، پارەت تەرخان دەكرد بۆ كێ و چ فیلمێك تا بەرهەم بێت؟
- پارەم تەرخان دەكرد بۆ خۆم، بۆ فیلمی (خەوگەڕەكان).
- ئەگەر ناچاربیت واز لەكاری سینەما بێنیت، حەز دەكەی چی بیت.
- حەزم دەكرد چیرۆكنووس بم.
- حەزت دەكرد لەگەڵ كام دەرهێنەر كار بكەیت
- لەگەڵ (ئەندرێ تاركۆفسكی).
- باشترین فیلم لای تۆ چییه.
- فیلمی (ئاوێنه)ی تاركۆفسكی.
- باشترین ڕەخنەگری ئێرانی لای تۆ كێیه؟

- بابەک ئەحمەدی.
- باشترین ڕۆمانی ئێرانی کامەیە؟
- کووندەپەپووی کوێر.
- باشترین ڕۆمانی بیانی کامەیە؟
- دکتۆر ژیڤاگۆ.
- حەزدەکەی منداڵەکانت لە سینەمادا کار بکەن؟
- بەڵێ.
- باوکت حەزی دەکرد تۆ لە سینەمادا کار بکەیت؟
- نەخێر، بەهیچ شێوەیەک!
- منداڵەکانت لە کارەکانت ڕازین؟
- هەموو جارێ نا.
- هونەر لەگەڵ نەزم و ڕێکیدا تەبایە یان لەگەڵ ناڕێکیدا؟
- لەگەڵ ناڕێکیدا.
- بەشێوەیەکی ڕێکوپێک ڕۆژانە چەند کاتژمێر تەماشای تەلەڤزیۆن دەکەیت؟
- سێ کاتژمێر.
- بازاڕکردن و شت دەکەیت لە ماڵەوە؟
- نەخێر.
- ڕاتان سەبارەت بە ژیان؟

- ژیـان کـۆمەڵێ دووبـارەیە، پـڕ لە هیـوا و هێلکە و قاڵۆنچە و فەلسەفە و ئەڤین.
- سەرنجت لەبارەی حافز چییە؟
- حافز تاقانەیە.
- ئەی خیام؟
- خیام ڤێرژنە ڕەشوسپییەکەی حافزە.
- ئەی مەولانا؟
- نایناسم.
- ڕات دەربارەی چارلی چاپلن چییە؟
- هەمیشە چارلی چاپنم خۆش دەوێت
- جوانترین نمونەی ئەڤین لای تۆ کێیە.
- دیزەمونایە لە شانۆیی ئۆتێلۆدا.
- باشـترین فـیلم کە تـا کۆتـایی تەماشـات کردبێت، چ فلیمێک بوو؟
- فیلمێکـی ئیتـاڵی بـوو بە ناونیشـانی (خانمی دکتۆر).
- ئەکتەری دڵخوازت کێیە؟
- ئەو کەسـەی هەمـوو مێـژوو و مرۆڤـایەتیش دەنوێنێ، ئەلپاچینۆیە.
- حەزت لە چ ڕەنگێکە؟
- زەرد.
- کە دەستت بەتاڵ دەبێ، چی دەکەی؟

- تەماشای یاری تۆپی پێ دەکەم، یان ناشییانە تابلۆ دەکێشم.
- لە تەنیاییدا حەزت لە چ شتێکی خۆتە؟
- لە چاوەکانم.
- کاتێک لە ئاوێنەدا تەماشای خۆت دەکەیت، چ هەستێکت هەیە؟
- دڵم بە حاڵی خۆم دەسووتێت، هەست دەکەم ڕۆحم هیچ پەیوەندییەکی بە جەستەمەوە نییە.
- باشترین کاتی کارکردنت کەیە؟
- ١١ بۆ ٢ی شەو.
- حەز دەکەیت لە چ تەمەنێکدا بمریت.
- لە چل ساڵییدا.
- کەی یەکەمجار هەستت کرد دەتوانی ببێت بە ئەکتەر؟
- ئەو کاتەی بۆ یەکەمجار درۆم کرد.
- چۆن پێناسەی نواندن دەکەیت؟
- نواندن، دۆزینەوەی میلیۆنان کاراکتەرە لە نێو خۆتدا.
- تۆ بۆ ناو کار دەکەیت، یان بۆ نان؟
- من نە خەمی نانمە، نە خەمی ناو، من بۆ بەسەربردنی کات ئیش دەکەم، بۆ

ڕاکردن لەو ڕاستییە ترسناکانەی کە نازانم چین.

- لە فیلمەکانتدا هەمیشە ڕۆڵی، کەسێکی گوناه و ستەملێکراو دەبینی، ژیانی خۆشت هەر وایە؟
- نا هێجگار وانییە، خۆم بەمەبەست دەمەوێ ئەم کاراکتەرە دووبارە بکەمەوە، جۆرێک فێڵزانییە و هۆکارەکەیشی ئەوەیە بێگوناهیی منداڵانە لەم سەدە شێت و وێڵ و بێباوەڕییەدا ون بووە. خودا ئەو شتەیە کە منداڵان دەیزانن نەک گەورەکان، گەورەکان کاتی خۆیان لە داندان بە چۆلەکەکاندا بەهەدەر نادەن.
- لە سەدا چەندی مرۆڤەکان وان؟
- نازانم، بەڵام ڕێژەکە زۆر نائومێدکەرە.
- مرۆڤێکی سادە باشتر دەژی یان مرۆڤێکی ئاڵۆز؟
- بێگومان مرۆڤێکی سادە، مرۆڤی سادە ئەوەندە ئاسودە دەمرێت کە مرۆڤی ئاڵۆز تەنانەت ناتوانێ بەو ئاسودەییە بشخەوێت! بەڵام لە ئینسانە ئاڵۆزەکاندا ساتی وەها جوان و درەوشاوە هەیە کە

ئەرزشـــی دە مەرگـــی هەیە و ئەمە تەنهـــا ئەوان پێی دەگەن و تێی دەگەن.

مـرۆڤە سـادەکانیش، ئـاڵۆزترین بـوونەوەری ســـەر زەویـــن کە مێـــژوو ناچـــار بە دووبارەکردنەوە دەکەن.

- تۆ سادەی یان ئاڵۆزی؟
- مـــن پشـــیلەیەکم کە قـــاچی لە شـــلیلەوە ئـــاڵاوە، لە ڕواڵەتـــدا دەبـــێ ســـادە بـــم، مـارکیز لە ڕۆمـانی (سـەد سـاڵ تەنیـایی)دا دەڵـــێ: "مـــن مرۆڤێکـــی هەژارم کە بڕێکـــی زۆر پـــارەم هەیە". مـــن وەک فیـــل وام، مـرۆڤ کە سـەیری فیـل دەکـات، هەسـت دەکـات ئەم ئـاژەڵە قسـەی زۆر زۆری بـۆ وتـن هەیە، بەس هـیچ ئەنـدامێکی یـارمەتی ئەم قسەکردنەی نادات.
- هەســت دەکەیــت زۆرتــر شــاعیری یــان ئەکتەر؟
- مـــن زۆتـــرم مەیلـــم بەلای شـــیعردا هەیە، ئەگەرچـــی کە نوانـــدنیش دەکەم دیـــوێکی شـــیعریی لە کارەکانمـــدا دەبینرێـــت. نەک ئەوەی کە شـــاعیرێکی گەورە بـــم، بەڵکـــو جۆرێـــک نیگـــای شـــاعیرانەیە بـــۆ شـــتەکانی

نێو ژیان، لەڕاستیدا بۆ شیعر هەر ناتوانم بژیم.

بە کورتی لە کاتی نووسینەوەی ئەم ئەزموونە ڕۆحیانەدا جاری وا هەیە شاعیرم، جاری وا هەیە نیگارکێشم، جاری وا هەیە نەی دەژەنم، بەڵام هیچیانم بە بایەخەوە وەرنەگرتووە، خۆ ئەگەر هەموو وزەکەم لە یەکێک لەو بوارانەدا خەرج بکردایە، بێگومان زیاتر تێیدا قاڵ دەبووم و باشتر بوو. ژیان، پێکەوە گونجانێکی دراماتیکی نییە؛ تێکەڵەیەکە لە کۆمەڵێ ساتی پەرت و بێ پەیوەندی کە تەنها قەوارە و زەینی ئێمە یەکگرتووییەکی پێ دەدات.

- هەندێ جار ڕۆڵی کەسانێک دەبینی کە ئەوەندە سادەن دەڵێی منداڵن.. ئەوە بۆ؟
- دەمەوێ بڵێم کلیلە ونبووەکانی ئێمە لە گیرفانی منداڵەکان و لە گیرفانی ئەوانە دایە کە وەک منداڵ وان.
- بە چ فەیلەسوفێک سەرسامیت؟
- نیتچە، چونکە تەژی لە ڕاستییە و نەترسە، لە پێشەوایانی ئاینیی خۆشمان؛

علـــی و نهـــج بـــلاغه و لەم ئاخیرانەشـــدا قورئانم خوێندەوە.

- لە قورئانـــــدا چ ســــورەتێک زۆر کـــاری لێکردی؟
- ســـورەتی (عادیـات) لەوێـدا خـودا ســوێند دەخـــوات بە هەنـــکە هەنکـــی هەناســـەی ئەســـپ، وە ســـورەتی (والعصـر) کە باســـی زەرەر و خەســـاری ئینســـانی بێئاگـــا دەکـــات. قورئـــان تەژیـــیە لە بونیـــادێکی شیعریی کە ئارامی دەدات بە مرۆڤ.

شیعر و نووسینەکان

من حسێنم/ پەناهیم

خۆم دەبینم،
خۆم دەبیسم،
بیر لەخۆم دەکەمەوە...
تا هەم ژیان میراتی بابمە!
سلاوەکانی،
هەموو ئەڤینەکانی،
هەموو ئازارەکانی،
تەنیاییەکانی..
کاتێك نەمام، بۆ ئێوە!
ئەگەر پێتخۆشە لەگەڵ من ببینە
یا بهێڵە لەگەڵت ببینم!
پێم بڵێ
یان بهێڵە پێت بڵێم!

سلاوەکانمان،
ئەڤینەکانمان،
ئازارەکانمان،
تەنیاییەکانمان...
ها؟!

خوازبێنی

لەخواترسێك لەگوێ ئەستێركێك ڕۆنیشت
لەوبەری ئەستێرك؛
ژنێك گەردن و گەردنبەندی لێ دەرخستبوو،
ئەم چاوی نوقاند و بە هێواشی وتی:
(دووربكەوەرەوە لە من شەیتان!)
كە چاوی كردەوە؛
ژن؛
سنەوبەرێك بوو،
گەردانەش؛
مانگ..

سوێند

جگە لە بوونی تۆ
هیچ شتێکم لەم جیهانە بێسنوورەدا
لەلا گرنگ نییە،
تەنانەت ئەڤینیش!

بیانوو

بەبێ تۆ
نە بۆنی خۆڵ ڕزگارم دەکات،
نە ژماردنی ئەستێرەکان ئۆخژنم دەداتێ!
بۆ بانگت کردم؟ بۆ!
سەراسیمە و تامەزرۆ
سی ساڵ بێهودە لە چاوەڕوانیتدا مام....
نەهاتی!
بەو ناونیشانە
کە دوو هەزار ساڵ
بەسەر لەدایکبوونی مەسیحدا تێدەپەڕی و
سەردەمیش
سەردەمی وەلیەوەم بوو
سەردەمی فەلسەفە بوو
سەردەمی لەفەی دڵ و جگەر!

هەوا

ئایا کەس سلاویکی کردووه
تا مەحکومی بێدەنگی وەڵامی بم؟
ئاهـ.. پێویستییه بەشکۆکانی مرۆڤ؛
زەمەن لەوە درێژترە،
کە کاتژمێرەکان نیشانمانی دەدەن..!

بـا ئێمەی لەگەڵ خۆی برد

بـا،
بەهێواشی پەردەکان دەجوڵێنێ و
ئێمە؛
منداڵە خۆشباوەڕەکان،
سەرڕێژ لە دڵەڕاوکێ و هیوا،
گۆشە نیوە ڕووناکەکان،
نیشانی یەکتر دەدەین..!

ئەبەدییەتی ئەڤین

متمانە بە ئاگری نیگای مەکە
دەستی لێ بدە!
ڕابکە بۆ شوێنێك کە باکانی
خاڵیین لە عەتری ئەو،
بۆ زەوییەکی بێڕەنگ
بێبۆن، بێدەنگ..
ئـــا،
هەڵبێ و لەودیو
جاویدانییەتی مەرگەوە خۆت بشارەوە
ئەگەر خوازیاری ئەبەدییەتی ئەڤینی!

پەپوو

کێیە؟
لە کوێیە؟
ئەی ئاسمانی مەزن؛
لەژێر باڵەکانیدا ماندووم،
چەند بچووک بووی تـــۆ!

گەلاوێژ

ئێمە خراپەکار بووین
بەرانبەر ئەو کەسانەی دڵسۆزانە پرسییان:
بێزەحمەت ئەمڕۆ چەندی گەلاوێژە؟
نەمانگوت..
چونکە گەلاوێژ،
گۆڕی ئەڤینی
گوڵی خوێنڕەنگی دڵی ئێمە بوو..

نـــا

دەگەڕێمەوە
بە چاوەکانمەوە
کە تەنها یادگاریی منداڵیی منن..
تۆ بڵێی دایکم بمناسێتەوە؟

وشە

وشە هەیە دڵ ئەلەرزێنێت، "نیشتیمان"
وشە هەیە دووبەرەکی دەخاتەوە، "تۆ"
وشە هەیە دوای وتنی جگەرەی دەوێ،
"دادپەروەریی"
وشە هەیە لە ماناکەی گەورە ترە، "مردن"
وشە هەیە لە ماناکەی بچووکترە، "ئەڤین"
وشە هەیە دوودڵی و هیوا لەگەڵ خۆی
دەهێنێت، "دیدار"
وشە هەیە لە ژەهری مار تاڵترە، "سلاو".(*)

دووپشکی عاشق

دەدات بە کەللەی خۆیەوە و
سەری دەکات بە دوو کەرتەوە
بێ ئەوەی بزانێ؛
بازنەی ئاگری لە خەودا دیوە
دووپشکی عاشق!

شەو،
دڵنشین!
ڕێگا
دوور!
مەرگ،
دەست!
کوللە،
ئاسۆ!
دار،
ئاگر!
تۆ
وەك قابلەمەیەکی تازە
لە ناو کەلوپەلی مێژوودا دەدرەوشێیتەوە!

ڕۆژ،
تاڵ!
ڕێگا،
دوور!
مەرگ،
سێبەر!
دەربەند،
ئاسمان!
من
وەك پارەیەكی كاغەز
لە گیرفانی مەلەوانێكدا چرچ و لۆچ بووم!

کۆترەباریکە

کۆترەباریکەی دڵی من
کێشەی قەبارە و هاوسەنگی هەیە
لەگەڵ ئانتێن[1]..!

[1] ئانتێن: ئاریلی تەلەفزیۆن، کە لەسەر بانەکان کۆتر و باڵندەی پێوە دەنیشێتەوە.

خولانەوە

نین..
دێینە دونیاوە،
وێنەی یەککەسیی دەگرین!
گەورە دەبین،
وێنەی دووکەسیی دەگرین!
پیر دەبین،
وێنەی یەککەسیی دەگرین..
پاشان
دیسان دووبارە نین..!

دەستی بەتاڵ

هەر گوێچکەماسییەکی نەکراوە
مرواریییەکی لە دڵی خۆیدا شاردۆتەوە!
هەر گوێچکەماسییەکی نەکراوە؛
مرواریییەك... بەڵێ!
لەبەر ئەوەیە کە ئێمە هێشتا
هەموو ڕۆژێ
بە دەستی بەتاڵ لە کەنارەکانەوە
بۆماڵەوە دەگەڕێینەوە..!

تۆزی بێدەنگی

چ میوانانێکی بێ زەحمەتن مردووەکان؛
نە بە دەستیان قاپێ پیس دەکەن،
نە بە وشەیەك دڵێك دەڕەنجێنن..
تەنها بە مۆمێك و
تۆزی بێدەنگی ڕازین..!

سێهەم

کەواتە سێهەم بوو دەگریا؛
خۆ ئێمە،
لە دوو کەس زیاتر نەبووین..!

ددان پێدانان

بۆ ددان پێدانان دەچم بۆ کڵێسا
لە دەرەوە گیاکان شین بوون
لەبەردەم دیوارە کۆنەکەدا دەوێستم و
ددان بە هەموو تاوانەکانمدا دەنێم..
دڵنیام بەخشراوم؛
گیاکان بێ ناوەنگیریی
لەگەڵ خودا قسە دەکەن..!

برینەکان

له ترافیك لایتێكدا
منداڵێك به چاوانی پاك و
دەستانی بچووكییەوە گوتی:
لەزگەی برینت ناوێ؟
پێنجی به سەد تومەن..
ئاخێكم هەڵكێشا و لەبەرخۆمەوە گوتم؛
هەموو لەزگەكانیشت لێ بكڕم
نه برینەكانی من سارێژ دەبێ،
نه برینەكانی تۆ...!؟(*)

زمانی گوڵەکان

باوکم دەڵێت: کتێب!
دایکم دەڵێت: دوعا!
خۆیشم چاك دەزانم؛
کە جوانترین پەسنی خودا
تەنها لە ڕێی گوڵەکانەوە دەکرێت ببیستن..

ڕۆژی کۆتایی

من ماندووم!
ماندوو لەم ژیانە!
ماندوو لەم ڕۆژە پڕمەڵاتانە[1]..
باڵ دەگریٚ؛
قژاکی[2] ڕۆحی من،
تا کەناری دەشتی گەنمەشامی!

---

[1] مەلات: قوڕی شیلراو.
[2] قژاک: قەلەڕەش.

لەو ئازارەی کە دەیچێژم

تەماشای شاخ بکە!
شاخ..
تا باوەڕ بهێنی
بە ژیانی دووبارەی خۆت!

بەهەشت

ناچمە بەهەشت
دایکمی لێ نەبێت!

دڵی خۆش

جێماوە لە جێیەك شتێك؛
کە هیچ کاتێك،
هیچ شتێك،
جێگەکەی پڕناکاتەوە..
نە قژی ڕەش
نە ددانی سپی!

ئەلزایمەر

پیرەمێردی دراوسێمان؛
تەنها ئەلزایمەری هەیە..
دوێنێ،
لەخۆوە پرسەیان بۆ دانابوو،
ئەو تەنها بیری چووبۆوە هەستێت لەخەو!

لێیانگەڕێ چاوەێ بن

دەزانی؟
هەندێجار
دەبێ لەسەر کوتە کاغەزێك بنووسیت:
(پشووە!)
ئینجا بینووسێنیت بە شووشەی ئەندێشەتەوە،
دەبێ پشوو بدەیت بە خۆت،
ڕاکشێی
دەستەکانت بخەیتە ژێر سەرت و
لە ئاسمان ڕابمێنی..
ئاسوودانە فیکە بکێشی و
لەدڵتەوە پێ بکەنی
بە هەموو ئەو ئەندێشانەی
لەودیو شووشەی هۆشتەوە سەرەیان گرتووە..
ئینجا بە خۆت بڵێی:
دە لێیانگەڕێ با چاوەڕێ بن..!

غەریب

نەنە؛
لە هەراوزەنای شاردا ونم کردووە
ئەو موفەڕکە سەوزەی،
کە لە منداڵییدا کردبووتە مەچەکم..
لە یەکەمین هێرشی تاتاری ئەڤیندا؛
گۆزەی دڵم لە هەیوانی بەرد بەردا شکا،
دەستم بە دەستی هاوڕێکەمەوە جێما،
پێم بە پێی ڕێوە ڕۆی،
من بووم بە چاوەوە..
من بووم بە چاوەوە..
من پارچە پارچە لەدەست چووم،
لە یەك بە یەکی ڕۆژانی ژیانمدا..!

پرسیار

دەڵێن نەوەی دایناسۆرەکان
لەناوچوون،
ئەی بۆ من ماوم..؟

یاری

ئێمە ئەو بینەرانەین
کە لەودیو دەرگا داخراوەکانەوە جێماوین!
درەنگ هاتین!
زۆر درەنگ..
بۆیە بە ناچاری؛
مەزەندە دەکەین
گرەو دەکەین
گومان دەبەین..
لەولاتری شانۆکە؛
یارییەکە بە شێوەیەکی تر دەگوزەرێ..!

سلاو، ماڵئاوا

سلاو، ماڵئاوا..
ئەگەر شتێکی نوێت دۆزییەوە،
بیخە سەر ئەم دووانە..
تا بەڵکو
بکرێتەوە ئەم دەرگا ونبووە ڕوو بەدیوارە..!

چاوەکانی من

شەو لە چاوەکانی مندایە؛
تەماشای ڕەشایی چاوەکانم بکە..
ڕۆژ لە چاوەکانی مندایە؛
تەماشای سپێتی چاوەکانم بکە..
شەو و ڕۆژ لە چاوەکانی مندایە؛
تەماشای چاوەکانم بکە..
ئەگەر چاوم دابخەم؛
جیهان لە تاریك دادێ..!

وههم

نیشتیمان کوا ماڵم؟
ماڵ کوا دایکم؟
دایکە کوا کۆترەکانم!
مانای ئەم هەموو بێدەنگییە چییە..؟
من وون بووم لە تۆدا؟
یان، تۆی وون بوویت لە من..!
خۆزگە ئەو ڕۆژە
لەسەر ئەو دارە هەنجیرە
نەهاتمایەتە خوارەوە!
خۆزگە..!

هابڵ

له شه‌رمان سوور هه‌ڵده‌گه‌ڕێ؛
هه‌ساره‌ی زوهره‌،
له به‌رانبه‌ر نیگای حیزی
ته‌لیسکۆپی هابڵدا؛
که فیکه ده‌کێشێ و
بێئابڕۆیانه بنێشت ده‌جاوێ!

باوەڕت بە خودا هەیە؟

خودا لە هەنجیری کاڵدایە
خوادا لە چاوی پەپوولەدایە
کاتێك لە ڕۆژنەی قۆزاخەوە؛
یەکەمین نیگای جیهان دەکات..
خودا گەورەترە لە وەسپی پەیامبەران
سەروترە لە زەمینی بونیام..
ژیان ماڵی خودایە،
خودا لە من نزیکە،
هێندەی کە تۆ لە من دووری..!

چرکە

دەنگی پێی تۆ کە دەڕۆی و
دەنگی پێی مەرگ کە دێت..
ئیدی هیچی تر نابیستم..!

دەسماڵی سووری دڵم

لێرەم؛
لەسەر پردێك لە خۆڵەمێش،
پێ بەسەر چەقۆدا دەنێم و
بە فریوی هەر دەنگێکی دوور
دەسماڵی سووری دڵم ڕادەوەشێنم..!

مندالانه

شەوێك بە تولەڕێیەكدا ڕۆیشتم
دەستی گرتبووم و ڕایدەكێشام..
لەوە بەدوا؛
هەموو تەمەن بە تولەڕێدا دەڕوات..

دونیای من

لێرە، لەم دونیایەی مندا؛
گورگەکانیش
تووشی خەمگینییەکی زۆر بوون،
ئیدی مەڕ هەڵنادڕن،
گوێ لە شمشاڵی شوان
دەگرن و دەگرین..!(*)

کۆنتراست

ڕەشی ڕەشم!
تۆزێ زەردم تێکەڵ بکە ئوستاز!
جاری وا هەیە قەبارەی قەلەڕەشێک؛
تابلۆیەك کۆنتراست دەکات..!

ڕۆحی من پاکە؛
وەك دڵی تـــۆ،
وەك چاوی ســـەگ،
وەك ساوایەکی تازە لەدایکبوو..!

بوون و مانەوە ئەفسانەیە
جوانیی ئەفسانەیە؟
یان سووری سێو؟
یان سووری خەنجەر؟
دەبێ بەندەی چەند خودا بین..؟

تــۆ
دڵت تاریکه.. دڵت..!

ئەڤین
پێویستی بە خوێنە..!

هیچ متمانەیەکم بە مرۆڤ نییە!

لەژێر ئاسمانی ئەم وڵاتەدا؛
تەنها مەرگ
بە یەکسانیی دابەش دەکرێت.(*)

خودایا؛
ون بووم، له هیچ شوێنێك منت نەبینیووە..؟

گومانم هەیە
لەو گۆرانییەی؛
کە زیندانیی و زیندانەوان
پێکەوە دەیڵێنەوە..!(*)

مرۆڤم!

بێدەنگ، وەك دارسێوێك..

ڕاخراو، وەك مەزرایەكی وێنجە..

جگە لە خودا؛

كێ شایانی پەرستشی منە؟

هەرگیز هیچ بوونەوەرێکم

بەدبەختتر و

ترسناکتر و

کەموکوڕتر

لە مرۆڤ

نەخوێندۆتەوە و نەدیوە..!

ئێستا وا باشە خۆم ڕەخنە بکەم
کە گەیشتوومەتە چلساڵیی و
سێبەری ساردی مەرگ؛
لەسەر تای سووتێنەری ڕۆحم
هەست پێ دەکەم..!

ئەم سێ فاکتەرە،
زۆر گرنگن لە ژیانی مرۆڤدا:
چ کەسێک؟
لە کوێی دونیا؟
لە چ بارودۆخێکدا؟

تەلەڤزیۆنە (ئی.ئای،سی) یە
ڕەشوسپییە کۆنەکامانت لە بیرە؟
کە لەخۆیەوە وێنەکانی دەکرد
بە کاریکاتێر!
جا بەزمی ئانتێنەکەی هەر تەواو نەدەبوو
بەفری جارانت بیر دێ؟
لە هی ئێستا سپی تر بوو..!

خۆم باشم
ڕابردووم ئازاری هەیە..!

به خودام ووت: وەرە با جیهان بەش بکەین
ئاسمان بۆ من و هەورەکان بۆ تۆ
دەریا بۆ من و شەپۆلەکان بۆ تۆ
ئاو بۆ من و خۆر بۆ تۆ
خودا پێ کەنی و گوتی:
تۆ بەندایەتیی بکە
هەموو دونیا بۆ تۆ
منیش بۆ تۆ..!(*)

ژیان چیه ؟
ئەگەر پێ کەنینە بۆچی دەگرین؟
ئەگەر گریانە بۆچی پێ دەکەنین؟
ئەگەر ژیانە بۆچی دەمرین؟
ئەگەر مردنە بۆچی دەژین؟
ئەگەر ئەڤینە بۆچی پێی ناگەین؟
ئەگەر ئەڤینە نیە بۆچی ئەڤیندار دەبین؟
بە ڕاست؛
ژیان چیە..؟(*)

مانەوە لە پێناوی
کەسێك کە خۆشت دەوێت؛
جوانترین
ڕووداوی ژیانە ..!(*)

بریا؛
کە خودا مرۆڤی هەر دروست دەکرد،
بە جووت دروستی کردبایین!
تا ناچار نەبین ئەم هەموو تاکە
بە شوێن تاکەکەی خۆیدا بگەڕێت..!(*)

لەودیو ئەم پەنجەرەیەوە؛
جگە لە هیچێکی گەورە
هیچی تر نییە..!

لەودیو دیوارەکانەوە؛
هەمیشە کەسێك دەناڵێنێ..
ئەو کەسە کێیە..؟

بە قسەی میمکم:
"سەختی ژیان؛
تەنیا ئەو سەد ساڵەی یەکەمییەتی!"
دواتر هەمووشتێك چاك دەبێ،
دڵنیابە!
هەروەکوو چۆن من دڵنیام و
لەبەر ئەمەشە وا ئێستا؛
دووەمین پاکەتی جگەرەکەم هەڵپچڕێ..!(*)

ماوەیەکی زۆر
لەبەر خاتری پێڵاوەکانم،
ڕقم لە زستان بوو..!

ئەریٚ؛
چەند بەهەشت و دۆزەخ
ژیانی من قەرەبوو دەکاتەوە..!

سەرینی تەڕبوو بە فرمێسک؛
شکۆدارترین ئەڤینە!

مەرگ؛
وێستانی هەناسە نیە..
من گەلێك مردووم بینیووە
کە بە ڕێگادا دەڕۆیشتن،
قسەیان دەکرد،
جگەرمیان دەکێشا،
تەڕ دەبوون لەژێر باران.
لە چاوەڕوانی و تەنیایی تێدەگەیشتن..
شیعریان دەخوێندەوە،
قەرزیان دەدا
پێ دەکەنین و
دەگریان..!

مرۆڤ؛
وەرگێڕدراوێکی خراپی
مرۆڤێکی ترە..!(*)

پێڵاو؛
نوێکاریی پیاسەکانی من بوو..
چەتر؛
داهێنانی بێسەروەتیی من بوو..
ئەندازە؛
شەترەنجی بێدەنگی من بوو..
ڕەنگ،
گوزارشتی دڵتەنگییەکانی من بوو..
من یەکەم کەسم کە؛
لە بازنەی دەنگی مەلێکدا ،
بە سەرگەردانیی خۆی پێکەنیّ..
من یەکەمین بەدمەستی سەر زەویم!

بێگومان
جیهانیان لە خۆشەویستی کەسێك
دروست کردوو..
وەك من کە دروستم کردووە؛
جیهانێك لە خۆشەویستی
بۆ تـۆ..!

جگەرەکەم
دەتەکێنمە چوارچێوەی پەنجەرەکەوە،
بێ هیچ دوودڵییەك..
چونکە؛
جیهان تەپڵەکی ئاژادادی منە..!

بەسەر گۆنای ڕاستمدا؛
فرمێسك..
بەسەر گۆنای چەپمدا؛
خوێن..
دەگریم،
دەگریم،
بەسەر هەر شتێكدا كە ناڕەوایە..!

سەرەنجام؛

بەوەفاترین دووانەی جیهان،

پێڵاوەکانی خۆتن..!

گوللە نەیدەزانی،
تفەنگ نەیدەزانی،
ڕاوچی نەیدەزانی؛
کە باڵندەکە خەریکە
خواردن بۆ بەچکەکانی دەبات..
بەڵام خۆ خودا دەیزانی،
نەیدەزانی..؟!

کە ئێمە هاتین؛
ڕووداوەکە، ڕووی دابوو!
ئێستا؛
هەر کەسە،
بە گوێرەی سەلیقەی خۆی شتێك دەڵێ و
لە تاریکییدا ون دەبێت..!

نیوه لە تاریکییدا،
نیوه لە ڕووناکییدا،
دەست درێژ دەکەم و
لە قوڵایی تاریکایی مێژوودا؛
بێشکە جەنگیزخان ڕادەژەنم..
ئەرێ بە ڕاست
نەجیبیی ئەسپ،
پێداهەڵنانە، یان زیرەکیی مرۆڤە؟

دەزانی چی؛
هەست دەکەم ژیان کێشە نییە
کێشەکان ژیانن..!
تەماشا بکە؛
تەماشا بکە کەوتووینەتە چ ڕۆژێکەوە!

سڵاوکردن لە کەسێک؛
کە لە سڵاو تێناگات، زۆر کێشەیە..!

***

بمووره؛
بەڵام ئاخر، ئەڤین چۆن دەنووسرێتەوە..؟!

من چەند حەزدەکەم؛
چیرۆکی هەموو ئەو پەپوولانە بزانم
کە بێکۆتا جار،
لە نامە و شیعرەکاندا سووتان،
تا بەڵگەی سووتانی نووسەرەکانیان بن..!

خۆزگە بە حاجی لەقلەقەکان؛
کە خەویان (و) و
عەشقیان (ع) و
مەرگیان (گ)ی تێدانییە. (*)

منداڵییمم خۆش دەوێت؛
ئەو ڕۆژانەی لەبری دڵم،
سەر ئەژنۆکانم بریندار دەبوون. (*)

هەندێك زۆر هەژارن،
تەنها سەروەتیان پارەیە..!(*)

خۆزگەم بە خۆتان؛
کە دەتوانن بگرین و پێ بکەنن،
ئەم ژیانە پووچە لەوە زیاتر نییە..!(*)

غەریبە بوو
ئاشنا بوو،
ڕاهات،
ئەڤیندار بوو،
بوو بە بوون،
بوو بە ڕۆژگار،
ماندوو بوو،
بێوەفا بوو،
دوور کەوتەوە،
بوو بە بێگانە،
بەڵام لەیاد نەچۆوە..!(*)

فێر بووم؛
ئەمجارە کە دەستەکانم سەرمایان بوو
دەستی کەس نەگرم،
گیرفانەکانی خۆم جێی متمانەترن..!(*)

تەنیاییەکەت؛
لەگەڵ کەس بەش مەکە..
من یەکجار کردم؛
تەنیاییەکەم بوو بە دە ئەوەندە..!(*)

ترسی من لەو دونیا؛
دووبارە بینینەوەی مرۆڤەکانی ئێرمیە..!(*)

ئەم ڕۆژانە؛
لە بری (شەرافەت) لە مرۆڤەکان
تەنها (شەڕ) و (ئافات) دەبینی..!(*)

بەڕاستی
چاك فێری درۆکردن بووم؛
من باشم.. زۆر باشم..!

کاتێك کەسێك؛
بە ئەندازەی تۆ نییە،
دەستکاریی ئەندازەی خۆتی بۆ مەکە..!(*)

هەوڵ دەدەم؛
خەمەکانم نوقم بکەم،
بەڵام ئەو بێشەرمفانە فێری مەلە بوون!

باشە فرمێسك؛
کێشی چەندە؟
کە بەیەکجار ڕشتنی،
ئەوەندە شانمان سووك دەبێ..!

چاوەکانم دادەخەم و
دڵ دەسپێرم بە دەنگی فلوتی
پیاوێکی کوێر
کە حەفتا ساڵە
عاشقی
کچێکی چواردە ساڵە بووە..!

پێڵاو کە تەنگ بێت؛
پێ زامدار دەکات..
وای بە حاڵی دڵ..!(*)

ئەگەر خاوەن ماڵەکان؛
دەیانزانی پەنجەرە چەند بۆ مرۆڤ گرنگە،
ئەوا کرێی پەنجەرەشیان لێ دەسەندین..!

به (پیاڵەیەك چا)یش دەتوانی مەست بیت؛
ئەگەر ئەو کەسەی کە دەبێ هەبێ،
هەبێ..!(*)

به دایکمم گوت:
بمگۆڕەوە بە شتێک
شتێکی بەنرخ!
شتێکی گران!
دەرزییەکی شکاو،
تا بتوانی دڕکی پێتی پێ دەربێنی!

ئەو کەسەی کە تۆی بوی؛
بەهەر بیانویەك بێت ئەمێنێتەوە..!(*)

ڕێزمان گرتن و وایان زانی نەزانین!
گرینگیمان پێ دان و وایان زانی
سواڵی خۆشەویسی دەکەین!
هاوار بۆ حاڵی ئەم خەڵکە:
نە لە ڕێز تێ دەگەن،
نە لە گرینگی پێدان،
لەلای ئەم خەڵکە دڵخۆش نابیت؛
ئەوان تەنیاترت دەکەن!

پزیشکەکان؛
هەندێك دەستەواژەیان هەیە
کە ئێمە لێی ناگەین،
ئێمەیش؛
هەندێك ئازارمان هەیە
کە ئەوان لێی ناگەن..!

ئێمە؛
لە هەر شتێك ترساین بەسەرمان هات،
وەرن با تۆزێ لە بەختەوەرییش بترسین..!(*)

چ دڵێکی بچووکی هەیە مرۆڤ؛
چەند زوو تەنگ ئەبێ ..!

دوعام بۆ بکە؛
چاوەکانت گوڵەبەڕۆژن،
تەماشای هەرکوێ بکەیت،
خودا لەوێیە!

ئێمە بۆ تێدەگەین!
ئێمە بۆ دەپرسین!
خۆت دەناسی؟
من خۆم سێبەرێکم..
من چی؟
دەکەومەوە بیرت!
سێبەرێ لە سێبەری سێبەرێکدا!

مێزێك بۆ كار،
كارێك بۆ چەرپا،
چەرپایەك بۆ خەو،
خەوێك بۆ گیان،
گیانێك بۆ مەرگ،
مەرگێك بۆ یاد،
یادێك بۆ بەرد،
ئەمە بوو ژیان...؟!

ئێمە زوو هاتینە دونیاوە؛
سەرم دەئێشێ... زۆر!
تا نامەی دواتر تۆ ماچ دەکەم،
ئەی ئازارشکێنی هەموو سەرئێشەکانم!

ئانای ئازیز؛
ئەم ڕۆژانە هەر کە بیر لە تۆ دەکەمەوە،
بە وێنەی کۆترێك دەگەم
کە لەسەر دارێکی نەناسراو
هەڵنیشتووە و
لەژێر لێزمەی باراندا،
بەشوێن شتێکی نەزانراودا
بە چەپ و ڕاستدا مل دەگێڕێت..!

وەختێك تۆ نیت؛
ئیتر چاوەكانم
باش بن یان خراپ،
بۆ من هیچ جیاوازییەكی نیە..!

خودایا؛
ئاسمانت مەتری بە چەند؟!
ئیدی زەویت
بۆنی ژیانی لێ نایە!

که دێیت؛
دەرگاکە "دەکرێتەوە"
که دەڕۆیت؛
دەرگاکە "دادەخرێ"
ئاگات لێیە،
تەنانەت دەرگاکەیش
"وابەستە" دەبێ..؟(*)

باوکم هەمیشە دەیگوت:
باوەڕت بە ژیانی پاش مەرگ هەبێت!
بەڵام من لەگەڵ ئەم خەڵکەدا،
باوەڕم بە مەرگی پێش ژیان هێناوە!
هەموو ڕۆژێ دەمرم،
بێ ئەوەی ژیابێتم..!

باوکم هەژار بوو؛
باپیریشم..
من منداڵم نیە،
بەڵکو؛
هەژاریی کۆتایی پێ بێت.!(*)

ئیدی تەنانەت؛
دەرفەتی درۆکردنیشم بۆ نەماوەتەوە..
ئەگەرنا چاوەکانم دادەخست و
گوێم لە گۆرانییەك دەگرت
کە تێیدا دڵێك دەڵێت:
من تۆم...
ئەوم ...
کەسێکم...
خۆش دەوێت!

هەتاو؛
نەمرانە دەدرەوشێتەوە؛
لە خولگەکەی خۆیدا..
ئێمەین؛
کە پێ دەخەینە شوێنپێکانی خۆمان و
ئاوا دەبین، هەموو دەمە و ئێوارەیەک..!(*)

بێگومان؛
ڕۆژێ دەنگم دەبیستی
ڕۆژێک؛
کە نە دەنگ گرنگیی هەیە و
نە ڕۆژ..!

دونیا؛
یاسایەکی سەیری هەیە،
لەنێو حەوت میلیار مرۆڤدا،
تەنها لەگەڵ یەکێك لەواندا
هەست بە تەنیایی ناکەیت،
خوا نەکات ئەو کەسە جێت بهێڵێت؛
ئەوکاتە ئیدی
لەگەڵ خۆشت دەبیتە غەریبە..!(*)

لەبارەی ئەڤینەوە؛
قسەکردن بۆ مرۆڤ زووە
هێشتا زۆر زووە..

حورمەتیان بگرە گوڵم؛
ئەم فرمێسکانە،
خوێنبایی تەمەنی لەدەستچووی منن..!

دڵی ئەوانە مەشکێنە؛
کە بە بێدەنگی دەگرین..
چونکە ئەوان؛
کەس شك نابەن
فرمێسکەکانیان بۆ بسڕێت.(*)

پێویست ناکات؛
چوار دەورومان پڕ بێت لە مرۆڤ..
هەر ئەو چەند کەسەی،
لەچواردەورمانن، مرۆڤ بن بەسە..!(*)

خوایە گیان؛

پەنات پێ دەگرم لە دوو ڕوویی..

ئامین..!

بەبێ تۆ؛
نە بۆنی خاك ڕزگارم دەكات و
نە ژماردنی ئەستێرەكان
هێورم دەكاتەوە..!

چەند سەیرە!
ناسنامەکەم؛
هەموو شتێکی تێدا نووسراوە؛
جگە لە حاڵم..!

دەمەوێ بگەڕێمەوە؛
بۆ زەمانی منداڵییم..
بۆ ئەو کاتانەی باوکم؛
تەنیا قارەمان بوو..
ئەڤین؛
تەنها لە باوەشی دایکمدا تەواو دەبوو..
بەرزترین شوێن لە زەوییدا شانی باوکم بوو..
خراپترین دوژمنەکانم؛
خوشك و براکانم بوون..
ئازارم تەنها ئەژنۆ بریندارەکانم بوو
تەنها شتێك کە دەشکا؛
کەرستەی یارییەکانم بوو..
مانای خواحافیزییش (تا بەیانی) بوو..!(*)

ئەم ڕۆژانە خوداش؛
لە دەست وشە دووبارەکانی من ماندووە..
چ هەستێکی هاوبەش هەیە؛
لەنێوان من و خودایا!
ئەو لە دەست وشە دووبارەکانی من
ماندووە و من......
لە دووبارەبوونەوەی
ڕۆژە خەمگینەکانی خۆم..!

گەورەترین
هەڵەی پزیشکەکان ئەوەیە:
دەیانەوێت دڵێکی شکاویش
بە حەب و دەرمان،
چارەسەر بکەن..!(*)

پەنجەرەکە بکەرەوە؛
چێژ وەربگرە لەم هەوا دڵگیرە باراناوییە..
خۆشبەختانە؛
باران میراتیی باوکی کەس نییە..!

بۆ ددان پێدان؛
بە ڕاستیەکانی نێو دڵ و مێشکم
ئەمشەو دوو حەپی ترم زیاد کرد
بۆ سەر حەپەکانم..
پشت لە ئاسمان ڕا دەکشێم،
بیر دەکەمەوە؛
دەزگاکانی بڵاوکردنەوەی کتێبی پیرۆز،
هەلی باشترکردنی چاپە نوێکان
نادەن بە خودا!

سەرەتا؛
بێدەنگیی بوو..
بێدەنگی؛
خودا بوو..
خودا؛
وشە بوو،
وشە نیاز بوو..!

جارێکیان؛
نزیکەی بیست دەقیقە،
تەماشای دەنکە خورمایەکم کرد..
وا دەردەکەوێ؛
ئێمە بەشێکی بچووك،
لە پرسیارێکی گەورە بین..!

بۆ زەوی
هەفتا کیلۆ گۆشت و
هەفتا کیلۆ بەرد جیاوازی نییە..!

چ بێڕەحمە ژیان و
چ نیعمەتێکە ڕاهاتن..!

وەڵامی ژیانم؛
مەرگ نەبوو..
توخوا وانییە..؟
مەرگی من؛
مەرگی گەڵایەك نەبوو..
توخوا وانییە..؟

شیعر دەبێ؛
ماوەی ئۆتۆبانەکانی ئەزبەر بێت!
شیعر دەبێ؛
بزانێ مەخزەنی کلاشینکۆف
چەند فیشەك دەگرێت!
شیعر دەبێ؛
بزانێ ئاوەڵزاوای وەزیری پێشوو کێیە!
کابرێتەری ئۆتۆمبێل،
چەند بورغو و سەمونەی هەیە!
دوو ساڵی ڕێکە لە هەلێك دەگەڕێم
تێیدا بیر لەدایکم بکەمەوە..
دوو ساڵی ڕێك..!
ئەمڕۆ بوو بە ساڵی سێهەم!
ئەمڕۆ..!
وێڕای ئەوەش؛
هێشتا بەرگەگرتنی ساڵەکان
لە بەرگەگرتنی سەعاتەکان ئاسانترە..!

درەختەکان دەڵێن بەهار،
مەلەکان دەڵێن هێلانە،
بەردەکان دەڵێن سەبر،
زەوییەکان دەڵێ خاوەن،
مرۆڤەکان دەڵێن (بەختەوەریی)
بەڵام هەمووومان لە شتێکدا هاوبەشین،
لە داواکردنی ڕووناکیدا!
ئێمە نە درەختین و نە زەوی؛
کەواتە دەبێ بە هەموو
کەمووکورتییەکانمانەوە
بۆ بەختەوەریی؛
لەنێو حەرەمی خۆماندا بگەڕێین!

ئەی دیار لەبەر دڵ و
ئەی نادیار لەبەرچاو،
ئەی هەموو من..!(*)

که دەرگا داخرا

ئیتر جیاوازی نییە

سەد مەتر لە من دووریی، یان سەد سەدە..!

لە کەبابخانەیەك؛

گۆشتی چۆلەکەیان هەبوو

بیهێنە بەرچاوت؛

چواردە چۆلەکەیان،

کردبوو بە یەك شیشەوە برازندبوویانن!

ئێمە پێویستمان بە چۆلەکەکان هەیە و

ئەوان پێویستیان بە گەنم،

گەنم بە....

هەر ئەوەی

کە هاوچەشنەکانی خۆمان ناخوێن

جێگای سوپاسە..!

ئایا ژنان
لەو ڕووەوە
ناوی مەزنی ئەڤین دەبەن کە دایکن؟
نازانم!
بەڵام چاوەکانم لێکدەنێم؛
ئەندازەی کراسەکەت
هەنگوینی نیگات
و دەنگت...
بیرخۆم دێنمەوە..

وتت وەرە ژیان زۆر جوانە
ڕامکرد!
چاوت بۆ ناردم تا ببینم
جا بینیم!
پرسیم ئەم ئاگر بازییە چییە لە ئاسمان؟
ئەو کەناری جۆگا ڕوونە چییە؟
ئەو هەموو ڕاز و ڕەمزە،
ئەو هەموو سڕ و ئەسڕارە چییە؟
منت هێنا حەیرانم بکەی؟
بۆ خاتری خوا!
منت هێنا پەرێشانم بکەی؟
بۆ خاتری خوا!
جا پەرێشانت نەبووم؟
جا حەیرانت نەبووم..؟

نزیکەی سێزدە هەزار و
سەد و چل جار نوستن و بێداربوونەوە!
دیسان نوستن و بێداربوونەوە،
دیسان نوستن و بێداربوونەوە،
لەسەر یەك زەوی و لەژێر یەك ئاسماندا!
بەرگەگرتنی ئەم ژمارەیە سەرسوورِهێنە؛
پێویستی بە وزەی سەرو مرۆڤ هەیە!
هەرچۆنێ حسابی بکەیت؛
ماف دەدەیت بەخۆت،
کە پاش ئەم هەمووە؛
گەیشتیت بە حەقیقەتێك..؟
بە وەڵامێك؟
بە بەڵگەیەك؟
بە هۆکارێك؟
بە شتێك کە کەمێك
تەنها کەمێك ئارامییت بداتێ..؟!

دانپێدانان

من ژیانم خۆش دەوێت،
بەڵام لە ژیانی دووبارە دەترسم!
ئاینم خۆش دەوێت،
بەڵام لە کەشیشەکان دەترسم!
یاسام خۆش دەوێت،
بەڵام لە پاسەوانەکان دەترسم!
ئەڤینم خۆش دەوێت،
بەڵام لە ژنان دەترسم!
منداڵانم خۆش دەوێت،
بەڵام لە ئاوێنە دەترسم!
سڵاوم خۆش دەوێت،
بەڵام لە زمانم دەترسم!
من دەترسم
کەواتە هەم..
ئاوەها ڕادەبووری ڕۆژ و ڕۆژگاری من!
من ڕۆژم خۆش دەوێت،
بەڵام لە ڕۆژگار دەترسم!

تەماشای سەعات دەکەم:
دەوروبەری سێی شەوە..
چاوم دادەخەم،
نەکا چاوەکانت لەبیر بکەم..
وەك خووی هەمیشەییم؛
دەچمە بەردەم پەنجەرەکە..
ورشەورشی چەند گڵۆپێکی میهرەبان و
سێبەری کێشداری شەوگەڕی چەماوە
حەپەی هەژێنەری سەگگەلێك و
بانگی ئاسمانی چەند کەڵەشێرێك..
وەك منداڵییم لەخۆشیان دەفڕمە ئاسمان
خۆشحاڵ کە هێشتا؛
ڕازی سەوزی
ڕووباری دوور تێنەگەیشتبووم..
باش دەزانم؛
کە ساڵانێکە مردووم..!

هەنکەهەنك

لە بێشکەوە؛
هەنکەهەنکی گریان دەڕوات
منداڵی کەڕولاڵ منم!
ترساو لە ڕاستییەك
کە وەك تیرێژێك لە ڕووناکی
بەسەر تەختی نێوچەوانمدا تێدەپەڕێ..
خوشك و برایان!
سوپاسگوزاری نیعمەتی خەم و خەفەت بن!
هەمیشە نێوانتان بە شادی بپارێزن،
پێنج یان شەش مانگ...
شادی جگە لە ڕازیبوون هیچی تر نییە!
پەڕەسێلکە دایکانە بەدەستی پڕەوە
دەگەڕێتەوە هێلانە،
ونبوو لە گلیزەی هەیوانی ماڵێك
کە ساڵانێکە لە بیرچۆتەوە..!

زۆرم حەز لە شیلك بوو،
هەر لەبەر ئەوە شەوێکیان؛
شیلکەکەمانم بردە سەر جێگاکەم،
تا لەگەڵ خومدا بیخەوێنم..
بەیانی کە هەستام تەماشا دەکەم؛
شیلکەکە هەمووی پان و پلیچ بۆتەوە..
ئەو کاتە زانیم ئەوەی کە خۆشمەوێ؛
نابێ بیبەمە جێگاوە، چونکە خراپ دەبێ!
کە چومە مەکتەب؛
بۆیەیەکی ئاوییم هەبوو زۆرم خۆش دەویست
نیشانی یەك بەیەکی هاوپۆلەکانم دەدا،
ڕۆژێ تەماشا دەکەم؛
لە ژانتاکەمدا نەماوە!
ئەو کاتە تێگەیشتم،
نابێ ئەوەی کە خۆشم دەوێ
نیشانی کەسی بدەم،
چونکە لەوانەیە لێم بدزن!
کاتێ کەسێکم خۆش دەویست؛
پێم دەوت کە خۆشم دەوێ و
لەبەر ئەو هەموو شتێکم دەکرد..

بەڵام کاتێ تەماشا دەکەم خەریکە
جێم دەهێڵێ؛
تێگەیشتم کە ئیتر نابێ پێی بڵێم خۆشم
دەوێیت،
ئەگەرنا لە دەستی دەدەم!
هەر لەبەر ئەوە ئیتر نەمگوت خۆشم دەوێی،
وازم لێهێنا،
لە دەستمدا نەمگرت؛
نەکا بکەوێ و بشکێ..
نیشانی کەسم نەدا؛
نەکا لێم بدزن..
نیگەرانی لەدەستدانی نەبووم،
نەکا لەدەستی بدەم..
بەڵام
ڕۆژێکیان کە گەڕامەوە دیتم؛
لەگەڵ کەسێکی تردایە و
منی فەرامۆش کردووە..
نا... هیچ کاتێك فێرنەبووم
ئەوانەی کە خۆشم دەوێن؛
چۆن بیان پارێزم..!(*)

ئەبێ خۆشەویستی بکەین.. ئەرێ..
چونکە خۆشویستن
خاڵی سەر باڵی ڕۆحمانە..
ئێمەیان بە خۆشەویستی
لە ماڵی خوداوە ناردە سەر زەوی،
هەروەك پەپوولە
بە کۆڵ و باری هەزار ڕەنگییەوە..
خۆشویستن وشەیە و
وشە ژەهرە
کە شەیتان
بەسەر ترێی ڕەزی ژیاندا ڕژاندویەتی،
تا ئێمە نەخۆش خات..
ئەوەندە نەخۆش؛
کە ناچاری وەرگرتنی
سزای دووبارەی
ئەزموونەکانمان ببین و بووین..

ئێستا بێ هیچ هیوایەك بەردەوام؛
دەبێ هەموو شەوێ؛
خۆشویستن.
وەك ددانشۆردنی منداڵان
بیری یەکتر بهێنینەوە..
بیرهێنانەوە واتە دووبارەکردنەوە..
لە کتێبی
گوناهە گەورەکاندا بۆ مرۆڤ؛
چ گوناهێك پێدەزانی
لە دووبارەکردنەوەی ئەزموونەکانی
گەورەتر بێت..!؟

هاوڕێ؛
ئارامییەکی زۆر سەیرە!
دەتوانی لەگەڵیدا خۆتی خۆت بیت!
دەتوانی بێ شەرمکردن؛
باسی ئازارەکانتی لەگەڵدا بکەیت،
چەند ناچیز بێت، چەند گران بێت!
دەتوانی لەبارەی کەریتییەکانیشەتەوە
قسەی بۆ بکەی!
هاوڕێ؛
هەڵبژاردنی ئازادی تۆیە، بژاردەی تۆیە!
ناوی لە ناسنامەکەتدا نانووسن،
ناوت لە ناسنامەکەیدا نانووسن،
هاوڕێ خوو نییە،
نەریت نییە،
پاساو نییە،
هاوڕێ؛
لە هەموو پەیوەندییەك جیاوازترە!
هاوڕێ چەترێکی دڵگیرە
تا ماندوێتیت لەژێریدا
بە فەرامۆشی بسپێریت..

تەنیاکەوتن

ناوی چەند کەس ببەم،
-ژن یان پیاو جیاوزی نییە-
کە هاتنە دونیاوە؛
پێکەنین،
گریان،
ئاواتیان هەبوو،
هەوڵیان دا،
ئەڤینداربوون،
بێداربوون،
ترسان،
خۆشحاڵ بوون..؟

ناوی چەند کەس ببەم،
-ژن یان پیاو جیاوزی نییە- کێ بوون،
ڕەنگەکانیان دەناسی،
سەفەریان کردبوو،
گوڵەکانیان بۆن کردبوو،
لە مەرگی ئەوانی تردا گریاون،
لەژێر باراندا تەڕ بوون..؟

ناوی چەند کەس ببەم،
-ژن یان پیاو جیاوازی نییە-
خراپکاربوون،
خەڵکیان دەترسان،
خەڵك دەیترسانن،
ناویان هەبوو،
ژیان و
مردن..؟

بێ ئەوەی تۆ

تەنانەت ناویشیان ببیستی

ئەڤیندار بوون،

شکستیان هێنا،

نامەیان نووسی،

نامەیان وەرگرت،

گۆرانییان چڕی،

گریان،

تەنیاکەوتن..

***

ئەم هەموو ڕاکردن و تراویلکەیە
ئەم هەموو درەوشانەوە و ڕەشاییە
من تاکوو کوێ هاتووم؟
چۆن بگەڕێمەوە؟
چەندە درێژە سێبەرم
چەندە شینەوبووە پێیەکانم
من لەکوێ خەوم لێ کەوت؟
من شتێکم بە دەستەوە بوو!
لەکوێ لە دەستم کەوت؟
من دەمەوێ بگەڕێمەوە بۆ منداڵیی..
بەڵێن دەدەم؛
قاچم لەماڵ نەبەمە دەرەوە،
نەکەومە دوای سێبەرەکەم..
تاڵی تاڵم،
چەشنی خورمایەکی
نەگەیووی کەسك

سەرمامە و

دەزانم هیچ کاتێکیش نابم بە خورما

چەندە غەریبم لەسەر ئەم چڵە سوورە

من دەمەوێ بگەڕێمەوە بۆ منداڵیی

نابێت! نابێت! نابێت! نابێت! نابێت!

پێڵاوی گەڕانەوە تەنگە بە پێمان

ئەوە ناکرێ بە پێی پەتیی بگەڕێمەوە؟

پردی گەڕانەوە ناتوانێت ئێمە هەڵگرێ!

گەڕانەوە مەحاڵە!

بۆ تێپەڕبوون لە مەحاڵ دەبێت کێ ببینم؟

خەون، خەون، خەون، خەون

خەون لە کوێ ببینم؟

لە خەودا؟

دەی خەو لە چاوم ناکەوێ!

تا سێ بژمێرە.. یەك و دوو

سێ و چوار

پێنج و شەش

حەوت و هەشت

نۆ و دە.....

خۆنووسینەوەکان

چەند ڕۆژێکە شێت و شەپریوم!
وەك هێسترێك
کە کێشی باری سبەینێی دەزانیت
سست و کەنەفتم..
ئەڤینیش
چەند کیلۆ مۆز، نا،
چەند گرنگە
بۆ نەخۆشێك
کە بەئاستەم هەناسە دەدات!
قەڵەمجاف
هەموو داهێنانێکی ئەدەبی پیس دەکات
قەڵەمدار ڕاستەقینەترین قەڵەمە،
بۆ خوازەی دۆستانە و
بەڵێنی قەڵەمانی س.ێ.ك.س.ی!
هەست دەکەم،

دەبێ کێشم چوار کیلۆ زیاد بکەم و
داراییەکەم دوو بەرانبەر بکەم،
تا بتوانم شکۆی بوون،
بە پەخشانێکی کلاسیك وەسپ بکەم!
خۆنووسینەوەکان،
دەستکاری پەیامبەرەکانن؛
کاغەزە زەردەکان
لە پارچە زەوییەك دەچن،
کە لە دەستێکی خاوێنەوە
بە میرات جێمابن..!

***

که من دەمرم

کاتێک دەمرم
هیچ شتێک روونادات!
نە شوێنێک لەبەر من دەیکات بە پشوو،
نە لە هەواڵەکاندا باس دەکرێ
نە لە ڕۆژژمێردا
بەدێڕێ ناوەکەم دەنووسرێ
تەنها..
قژی دایکم،
کەمێک سپیتر دەبێ و
باوکم، کەمێک شکستە تر..
خزمانیش،
چەند ڕۆژێک پشوودەدەن و ناچنە کار
هاورێکانم،
دوای بەخاکسپاردنم،
دەچن بۆ کەباب خواردن!

هێواش هێواش

دەست دەکەن بە پێ کەنین..

بەڕاست لەبارەی یارەکەمەوە بڵێم:

ها!

ئەویش بە پێکەنینەوە،

لە باوەشی یەکێکی دیکەدا،

من لەبیر دەکات.

من تەنها گۆڕهەڵکەنەکە ماندوو دەکەم و

ئەوانەی ستایشی ئەو چاکانەم دەکەن،

کە نەمبووە و

فرمێسکی تیمساحیی دەڕێژن..!

سەرەنجام؛

من تەنیا دەمێنمەوە و

گۆڕێکی تاریك و سارد..

من دەمێنمەوە و

خەمە هەمیشەیەکانم

کە لەگەڵمدا دەمێننەوە..!

تەماشای ئەم دونیایە بکە؛

قسە قسە دێنێ، پارە پارە دێنێ، خەو خەو دێنێ، بەڵام خۆشەویستی خیانەت دەهێنێت! بریا هەمووان تێدەگەشتن کە خۆشەویستی بەخشین بە قەلەڕەشێک کە دڵی هەیە، هەزار هێندەی خۆشەویستی بەخشین بە تاوسێک باشترە کە تەنها جوانی هەیە! بریا دەکرا پەنجە بکەین بە قوورگماندا و هەموو خۆشەویستیەکان بە یەکجار بێنینەوە، وەفاداری مرۆڤەکان زەمەن دەیسەلمێنێ نەک زمان. ژیان فێری کردم کە هیچ شتێک لە هیچ کەسێک دوور نیە!

هەرگیز ئەو ڕستەیە لە یاد مەکە:

"بۆ وەڵامی (خۆشم دەوێیی) هەندێک کەس، تەنانەت وتنی وشەی (سوپاس)یش زیادەیە!" (*)

که دەوڵەمەند بیت، بەفر دەبێتە بیانوویەک بۆ کرینی جلی تازە و ڕۆشتن بۆ یاری خلسکێنەی سەر بەفر و چێژ وەرگرتن لە ژیان... بەڵام خوا ئەو ڕۆژە نەهێنێت کە هەژار بیت و بەفر ببارێت، لە بێ کار بوونی باوکە کرێکارەکەت بیگرە تا کون تێ بوونی پێڵاوەکانت و دڵۆپە کردنی سەقفی خانووەکەت... بۆچی دەبێت پارە دیاری بکات؛ کە بەفر نیعمەتە یان عەزاب؟! (*)

بینیوته کاتێـک بـادەمێکی تـاڵ دەخـۆی، خێـرا بە دوایـدا چەنـد بـادەمێکی شیرین دەخۆیـت تـا تـاڵیەکە لە نـاو ببـات. خـۆ ئیـدی تـۆ چێـژ لەو بـادەمە شـیرینانە وەرنـاگری، بەڵکـو تەنهـا دەتەوێ تـــاڵییەکە لە دەمتـــدا لابـــات، هەر ئەوەنـــدەی تـــاڵاوەکە لە زارتـــدا ڕۆی، ئیـــدی دەترسـی بـادەمی تـر بخۆیـت نەکـا دیسـان تـاڵ بێت.

ئەڤینـــیش وەکـــو ئەو بـــادەمە تـــاڵە وەهـــایە، دوای خـــۆی بە خەڵکـــی زۆرت دەناســـێنیت، بەڵام تەنها بۆ لەبیرکردنی ئەوە.

مرۆڤەکـــان یەک جـــار بەڕاســـتی دەکەونە ئەڤیـــنەوە، لە دوای ئەو جـــارە یـــان بـــۆ فەرمۆشـــکردنی ئەڤینـــی یەکەمە، یـــا لەترســـی تەنیاییە. (*)

ئەڤین درۆیەکی ئاڵۆز و شیرین و سەیرە،
ناوێکی خوازراوی ئەو ئومێدە بەدینەهاتوانەیە
کە شەممەمان بە یەکشەممە دەگەیێنێت...
ئەڤین درۆیەکی فریوەدەرە کە ناچارمان
دەکات لە حەوشەدا بەدووی شتێکدا
بگەڕێین، کە خۆی لە گیرفانمادایە!

جێی خۆیەتی وێڕای سوپاس و پێزانین بۆ هەموو هاوچەشنەکانم و مرۆڤایەتی و مێژوو و شارستانییەتیان، گلەییەکیان ئاراستە بکەم کە بۆ دەبێ پێڵاوەکانمان بە بەهای قاچەکانمان بکڕین؟ بۆچی بۆ ژیانێکی سادە و ئاسایی ئەو هەموو درۆ و دزییە بکەین؟ بۆچی دەبێ جوانی ژیان تەنها لە قۆناغی منداڵییماندا ئەزموون بکەین؟ بەراورد بە تاریکیی قورس و گەورەی (نەبوون)؛ هێشتا (بوون) نیعمەتێکە، هەرچۆنێک بێت شیرینتر و دڵگیرترە..

I'm Love with Love but Scared of Women

Hossein Panahi

Translated by Twana Amin

لە بڵاوکراوەکانی کتێبخانەی یادگار

نرخ: ٣ هەزار